

ELS PESCADORS DEL VEÏNAT DE MAR (SEGLE XVII)

Núm. 36

Continuem descobrint qui eren els habitants del Veïnat de Mar, encara més antics que els que hem esmentat en capítols anteriors. Aquí desglossarem els pescadors que hi vivien en el segle XVII basant-nos en el llibre de matrimonis de la parròquia de Sant Pere de Premià de Dalt¹, que també registrava, esclar, els qui vivien al Veïnat de Mar. Havent fet, doncs, la còpia de totes les partides de matrimonis, ara n'hem fet el buidat i hem identificat tots els pescadors premianencs, des del segle XVII fins a principis del segle XVIII.

En llegir els noms d'aquests pescadors i les seves famílies descobrim algunes curiositats: alguns pescadors eren fills de pagesos, algunes filles eren casades amb pescadors, i alguns pescadors de Premià eren casats amb filles de pescadors d'altres poblacions. Quan és el cas, el llibre especifica que hi havia algú que era pagès i pescador al mateix temps. Trobem pescadors vinguts del sud de França, així com també d'altres poblacions costaneres² com Vilassar, Teià, Tiana, Mataró, Canet, Sant Pol, Sant Feliu de Guíxols, l'Ametlla... Entre 1626 i 1711 hi surten citats una setantena de pescadors, alguns dels quals pertanyien a la Confraria de Sant Antoni.

Aportem de manera resumida la informació trobada. Si no diem el contrari, tots el homes que apareixen en negreta són pescadors naturals del poble de Sant Pere de Premià. Tots els qui es casen, fadrins amb donzelles, són solters; sinó, ho aclarirem. L'any que posem davant de cada nom és el del casament. De les primeres famílies en tenim registrades quatre generacions seguides. Les podrem conèixer per generacions presentades consecutivament. La família més extensa és la dels Roig, amb dues branques, com els Rossell:

Narcís Roig, pagès i pescador, casat amb Àngela. Fills:

1626 - Caterina Roig, casada amb Joan Daví de l'Ametlla i habitant de Premià, boter, fill de Pere Daví, pagès de l'Ametlla, i de Caterina.

1627 - **Narcís Roig**, pagès i pescador, casat amb Eulàlia Vilar, filla d'Alemanys Vilar, trager, i de Joana. Van tenir:

1653 - Maria Roig, casada amb **Miquel Rossell**, fill de **Pau Cardona i Rossell** i d'Eulàlia³.

1683 - Jerònima Roig, vídua de **Joan Amat**, casada amb **Salvador Tanat**, fill de Pere, pagès, i de Maria.

1672 - **Pau Roig**, casat amb Caterina Argimon, filla de Pere Pau Argimon, pagès, i de Caterina. Fills:

1692 - Antoni, treballador, casat amb Madrona Mas, filla de Mateu Mas, pagès, i de Paula.

1704 - **Joan**, confrare de Sant Antoni, casat amb Agnès Badia i Busquets, filla de Damià i Maria.

1704 - Pere, bracer, casat amb Francesca Móra, filla de Gaspar Móra, pagès, i de Paula.

Il·lustració de Ferran Costa Duran
Ajuntament de Premià de Mar

¹ Arxiu Parroquial de Sant Pere de Premià. Segon llibre de matrimonis. 1607 - 1715

² El desdoblament dels pobles del Maresme entre la vila de l'interior i el veïnat de mar es produirà més endavant.

³ <https://www.scgenealogia.cat/la-societat/98-buidatges/matrimonis/291-premia-de-dalt-el-maresme.html>. Aquest enllaç aporta la informació onomàstica i toponímica (no contrastada) recollida al llibre esmentat de la parròquia de Sant Pere de Premià.

Bartomeu Roig, casat amb Maria Anna, van tenir a:
1641 - **Bartomeu Roig**, casat amb Joana Pi, de Sant Genís de Vilassar, filla d'**Antoni Piferrer**, de Vilassar.
Van tenir quatre fills:

1663 - **Pere Roig**, casat amb Eulàlia Vehil, de Sant Genís de Vilassar, filla d'Antoni Vehil de la Serra, pagès, i de Caterina.

1667 - Magdalena Roig, casada amb Francesc Blanch, de Vilassar, pagès, fill de **Gabriel Blanch** i de Magdalena.

1680 - Agnès Roig, casada amb Joan Bassa, pagès de Vilassar i fill de Miquel, pagès, i Maria.

Interior del baix d'unes cases de pescadors

1680 - **Bartomeu Roig**, confrare de Sant Antoni, casat amb Jerònima Batlle, filla d'Antoni, pagès de Tiana, i de Teresa Riera, vídua i ara muller de Bartomeu Roig (pare). Tingueren un fill:

1701 - **Sever Roig**, casat amb Esperança Gurri, de Vilassar, filla de Francesc Gurri, pagès, i de Dorotea.

El 1664, Joana Pi havia mort i **Bartomeu Roig** es tornà a casar, ara amb Teresa Riera i Nadal, de Tiana, vídua de **Josep Batlle**, també pescador.

Aquestes famílies Roig són els pescadors més antics que hi ha documentats a Premià, i també dels últims que van subsistir fins a mitjan segle xx. Parlem de catorze generacions de pescadors!

Pau Rossell i Cardona, pagès, i la seva dona Caterina, van tenir un fill:

1641 - **Vicenç Rossell**, casat amb Marianna Roig, filla de **Bartomeu Roig** i Maria Anna, que van tenir de fill a:

1677 - Joan, pagès, casat amb Magina Gener, vídua de **Pere Lladó**, de Teià, i filla d'Oleguer Gener, sastre, i de Marianna.

Joan Rossell, mestre de cases, i la seva dona Maria Anna van tenir a:

1689 - **Antoni Rossell**, casat amb Caterina Duran, de Vilassar, filla de Jeroni Duran, pagès, i de Jerònima.

1702 - **Fèlix Rossell**, casat amb Eulàlia Campins, de Sant Genís de Vilassar, filla d'Antoni Campins, pagès, i de Teresa. El 1712, ja vidu, es casà amb Anna Maria, filla de **Jaume Camps** i de Francesca.

Pel que fa a les famílies amb tres generacions de pescadors, els Lladó, els Badia, els Maristany, els Mas, els Bertran i els Batlle.

Joan Pau Lladó, pagès, i la seva dona Marianna, van tenir de fill a:

1653 - **Amador Lladó**, del Masnou de Teià, casat amb Isabel Manent, filla de Salvador Manent, pagès, i de Joana. Van tenir a:

1675 - **Pere Lladó**, Sant Martí de Teià, vidu, i ara casat amb Esperança Magina, filla d'Oleguer Gener, sastre, i Mariagna.

A Premià encara queden cases de cós de pescadors. Sobre la porta d'entrada hi tenen una única finestra petita.

1677 - **Miquel Lladó**, del Masnou de Sant Martí de Teià, casat amb Maria, filla de Mateu Mas, pagès, i de Paula.

Joan Badia, teixidor de lli, i la seva dona Joana, van tenir de fills a:

1671 - **Ramon Badia**, de Montdebosan (sic)³, bisbat de Rius, regne de França, casat amb Caterina Martí, vídua d'**Antoni Martí**. Un cop vidu (1680) es casà amb Maria Martí, filla de **Jeroni Martí** i de Maria Martí i Manent.

1678 - Joan Badia, de Mont de Vian (sic)³, bisbat de Rius, regne de França, pagès, casat amb Teresa Martí, filla d'**Antoni Martí** i de Caterina.

Bertran Maristany, del Masnou de Teià, casat amb Teresa. Van tenir de fills:

1693 - Marianna Maristany, casada amb **Bartomeu Roldós i Castellar**, fill de Josep Roldós i Castellar, pagès, i d'Isabel Castellar.

1698 - **Jaume Maristany**, casat amb Gertrudis, filla de Josep Mas, ferrer, i Isabel.

Jaume Mas, ferrer, casat amb Paula, va tenir un fill:

1692 – **Francesc Mas**, confrare de Sant Antoni, casat amb Maria Maimó, filla de Joan Maimó, carreter, i de Margarida.

Jaume Bertran Ciserach, casat amb Maria. Van tenir dos fills:

1689 - Josep Bertran, del Masnou de Sant Martí de Teià, espardenyer, casat amb Esperança Pollés, filla de Pere Pollés, pagès, i de Margarida.

1701 - **Pau Bertran Ciserach**, del Masnou de Sant Martí de Teià, casat amb Caterina Miret, de Canet, filla de **Salvador Miret** i Isabel.

Antoni Batlle, pagès de Tiana, casat amb Teresa. Van tenir un fill:

1690 - **Bartomeu Batlle**, casat amb Esperança Rossell, filla de Jaume Rossell, pagès, i de Maria Anna. Van tenir una filla: 1711 - Teresa Batlle, casada amb **Pau Alzina**, de Sant Genís de Vilassar, fill de **Jacint Alzina** i Maria.

Acabem amb altres famílies amb dues generacions de pescadors:

1652 - **Josep Font**, de Sant Llorenç de Vic, pastor, fill d'Antic Font, pagès, i de Margarida, casat amb Eulàlia Martí, filla de **Ramon Martí** i de Margarida.

1657 - **Antoni Mateu**, de Barcelona, fill de **Pere Mateu** i de Maria, casat amb Paula Estibalt, filla d'Antoni Estibalt, pagès, i de Magina.

1663 - **Jacint Pagès**, del Masnou de Sant Martí de Teià, fill de **Guillem Pagès** i d'Antiga, casat amb Teresa, filla de Gabriel Ferrer, pagès, i de Paula Vilar.

1666 - **Pau Roldós**, de Sant Genís de Vilassar, fill de **Bernat Roldós** i de Maria, casat amb Maria Àngela Godàs, filla de Jaume Godàs, pagès, i Isabel.

1670 - Francesc Preses, de Santa Maria de Mataró, adroguer, fill de **Bernat Preses**, mariner, i de Teresa, casat amb Eulàlia Gurri i Móra, de Sant Martí de Teià, filla de Ramon Móra i Triador, pagès de Premià, i de Magdalena.

1679 - **Gaspar Comes**, de Santa Maria de Mataró, fill de **Joan Comes** i de Maria, casat amb Margarida Balada, de Sant Martí de Teià, filla de **Gabriel Balada** i de Magina.

1679 - **Joan Millet**, de Betbedé (*Bèthvéser?*), bisbat de Comenge, regne de França, vidu, fill de Pere Miller, pagès, i de Maria, casat amb Paula Carles, vídua de Roger i filla de Salvador Carles, traginer, i d'Elisabet.

1685 - **Antoni Pou**, del veïnat de mar de Vilassar, vidu, fill de **Magí Pou** i d'Anna, casat amb Marianna Moragues, vídua de **Joan Godàs**, filla de Damià Moragues, pagès, i d'Anna.

1686 - **Antoni Isern**, de Sant Genís de Vilassar, vidu, fill d'**Antoni Isern** i de Teresa, casat amb Elisabet Font i Forner, filla de Joan Font i Forner, pagès, i de Madrona.

1690 - Josep Móra, pagès, fill de Gaspar Móra, pagès, i de Paula, casat amb Marquesa Truch, de Sant Martí de Teià, filla de **Pau Truch** i de Marquesa.

1692 - **Josep Cisa i Banquet**, confrare de Sant Antoni, fill de Joan Cisa i Banquet, pagès, i de Maria, casat amb Isabel Torres, de Sant Pol de Mar, filla de **Joan Torres** i d'Eulàlia.

1693 - Joan Barbó, de Sant Vicenç de Mollet, bracer, fill d'Antoni Barbó, bracer, i de Francesca, casat amb Teresa Martí, vídua de **Joan Badia**, filla d'**Antoni Martí** i d'Eulàlia.

1697 - Pere Villmey, de *nació suís*, mestre de cases, fill de **Pere Villmey** i de Joana, casat amb Isabel Nadal, vídua de Bernat Constansó i filla de Pau Nadal, pagès, i de Jerònima.

1700 - **Salvador Estibalt**, confrare de Sant Antoni, fill de Pere Pau Estibalt, pagès, i de Paula, casat amb Teresa Vila de Vilassar, filla de Jeroni Vila, pagès, i de Maria.

1707 - **Jacint Riera**, confrare de Sant Antoni, fill de Josep Riera, pagès, i de Teresa, casat amb Teresa Vilar, filla de Jacint Vilar, pagès, i d'Antiga.

1709 - **Bernat Mallas**, de Sant Julià de Torrelles de la Salanca, bisbat d'Elna, fill de **Bartomeu Mallas** i de Mariàngela, casat amb Magdalena Cisa, filla d'Andreu Cisa de Vall, pagès, i de Marianna.

1711 - **Pere Mestres**, de Sant Feliu de Guíxols, fill d'Antoni Mestres, daguer de Girona i de Marianna, casat amb Teresa Viola, de Sant Genís de Vilassar, filla de Pau Viola, rajoler, i d'Eulàlia.

Pintura i gravat d'uns pescadors del segle XVII

Com podem comprovar, molts cognoms coincideixen amb els dels pescadors que vam conèixer en els capítols de 1724 i 1775. Són cognoms que encara avui perviuen en moltes famílies de Premià descendents d'aquests pescadors. Aquests pescadors van construir les primeres cases de cós al veïnat de mar de Premià.

Sabem que en aquelles èpoques els pescadors havien de pagar una part de tot el que pescaven en concepte d'impost, el delme del peix, a canvi del dret de pescar. Les confraries de pescadors primer, i després els gremis van intentar al llarg dels segles defensar els interessos dels pescadors, tot ajudant-se mútuament en les desgràcies, les malalties i els abusos.⁴ Aquí a Premià, primer és van apuntar a la Confraria de Sant Antoni i després van constituir la de Sant Elm, a la parròquia de Sant Pere. Però quan es va crear la parròquia de Sant Cristòfol (1841) els pescadors van crear la confraria de Sant Elm i després, la del Carme. Amb la introducció de formes més intensives de pesca, com la parella de bou al segle XVIII, la pesca agafà una nova dimensió i es convertí en una font molt important de proteïnes per a la incipient revolució urbana i industrial.⁵

Els pescadors del Veïnat de Mar pujaven a peu, a cavall o en carro fins a l'església de Sant Pere, al poble, per oir missa el diumenge o per a la celebració de sagraments religiosos. Tot i que tenien la capelleta de Sant Cristòfol, sense mossèn, només podien fer-la servir per a la pregària personal o per a celebracions puntuals.

Xavier Martín Pay

⁴ MARTÍN PAY, Xavier: *Sant Cristòfol de Premià de Mar, una parròquia amb història*. UNO Editorial, 2018

⁵ <https://museudelapesca.org/recerca-3/recursos-digitals/pesca-catalunya/historia-de-la-pesca.html>